

DIGITAL SUPERKARMA

Lærervejledning

Digital Superkarma lægger op til et undervisningsforløb med fire moduler, som er beskrevet på disse sider. På sidste side finder du gode råd om din rolle som lærer samt læringsmål for undervisningsforløbet. Materialet på websitet digitalsuperkarma.dk består af:

- Elevtekster
- Debatspørgsmål/opgaver
- Videoer
- Materiale til at udarbejde klassens egne online trivselsregler.

Desuden kan du under de enkelte moduler på sitet downloade det tilhørende materiale, som består af:

- Plakat til klassens trivselsregler
- Plakat med Etisk Kodeks
- Refleksionsøvelsen Enig/Uenig til emnerne Etik, Lovgivning og Rettigheder
- Refleksionsøvelsen Enig/Uenig til emnerne Stress og Identitet
- Gruppeøvelsen Digital Superkarma.

Det skal du bruge:

- Refleksionsøvelsen 'Enig/Uenig' om Etik, Lovgivning og Rettigheder (printes fra digitalsuperkarma.dk/modul1).

Sådan gør du:

1) Eleverne læser teksterne under fanebladene Etik, Lovgivning og Rettigheder og diskuterer de tilhørende debatspørgsmål.

2) I laver refleksionsøvelsen 'Enig/uenig', hvor eleverne tager stilling til og diskuterer en række udsagn om etik, lovgivning og rettigheder.

Ryk bordene til side, så I har god plads. Læg et 'Enig'-skilt i den ene ende af rummet og et 'Uenig'-skilt i den anden ende. Læg udsagskortene på gulvet/bordet og bed en elev om at trække et kort og læse det højt. Bed derefter alle elever i klassen om at stille sig et sted mellem de to 'Enig'- og 'Uenig'-skilte alt efter, hvor enige eller uenige de er i udsagnet.

NB! I de tilfælde, hvor eleverne skal vurdere noget moralsk, er det vigtigt, at du sikrer, at eleverne tager udgangspunkt i det etiske kodeks. Hvis eleverne selv får lov at sætte rammerne, kan det stikke af på moralske afveje, hvor dem, der har mest indflydelse i klassen, får lov at definere, hvad der moralsk set er okay. Derfor anbefaler vi, at du læser udsagskortene på forhånd og overvejer, hvad der evt. kan komme af udfordringer.

Modul 1

- Elevtekster og debatspørgsmål om Etik, Lovgivning og Rettigheder.
- Refleksionsøvelse.

2-3 lektioner

Det skal du bruge:

- Refleksionsøvelsen 'Enig/Uenig' om Stress og Identitet (printes fra digitalsuperkarma.dk/modul2).

Sådan gør du:

1) Eleverne læser teksterne under fanebladene Stress og Identitet og diskuterer debatspørgsmålene – enten i plenum eller i grupper.

2) I laver i plenum refleksionsøvelsen 'Enig/uenig', hvor eleverne tager stilling til og diskuterer en række udsagn om stress og identitet i relation til de sociale medier.

Ryk bordene til side, så I har god plads. Læg et 'Uenig'-skilt i den ene ende af rummet og et 'Enig'-skilt i den anden ende.

Læg udsagskortene på gulvet/bordet og bed en elev om at trække et kort og læse det højt. Bed derefter alle elever i klassen om at stille sig et sted mellem de to 'Enig'- og 'Uenig'-skilte alt efter, hvor enige eller uenige de er i udsagnet.

Modul 2

- Elevtekster og debatspørgsmål om Stress og Identitet.
- Refleksionsøvelse.

2-3 lektioner.

Det skal du bruge:

- Et spørgsmålsark pr. gruppe (printes fra digitalsuperkarma.dk/modul3)
- Plakat til klassens trivselsregler (printes fra digitalsuperkarma.dk/modul3)
- Evt. skolens anti-mobbepolitik
- Evt. klassens almindelige trivsels-/samværsregler.

Sådan gør du:

- 1) Fortæl eleverne, at de nu skal udarbejde klassens egne online trivselsregler.
Sig fx: "Online trivselsreglerne skal supplere vores almindelige trivselsregler og skolens antimobbepolitik. De online trivselsregler handler om, hvordan vi passer på hinanden på de sociale medier. Reglerne skal tage udgangspunkt i det etiske kodeks og være så tilstrækkeligt konkrete, at vi kan bruge dem i praksis. Det handler om, hvordan vi kan supplere det etiske kodeks, så vi får en bedre online trivsel i klassen, og hvordan vi kan tage fælles ansvar for hinanden på de sociale medier."
- 2) Gennemgå skolens antimobbepolitik og klassens eksisterende trivselsregler, hvis de findes.
- 3) Del eleverne op i grupper á 4-6 personer og giv hver gruppe et spørgsmålsark. Bed hver gruppe om at diskutere og besvare spørgsmålene.
- 4) Saml op på besvarelserne i plenum. Ved hjælp af punkterne på plakaten formuleres i plenum klassens endelige online trivselsregler, som påføres plakaten og hænges op.
- 5) Send online trivselsreglerne ud til klassens forældre og lærere. Brug evt. vores forældrebrev på digitalsuperkarma.dk/foraeldrebrev

Det skal du bruge:

- Plakaten med klassens online trivselsregler (bed evt. eleverne tage et foto af den, så alle har reglerne på sig).
- Gruppeøvelsen Digital Superkarma – et sæt pr. gruppe (printes fra digitalsuperkarma.dk/modul4).

Sådan gør du:

- 1) Introducer øvelsen: "Om lidt bliver I delt op i grupper og skal lave gruppeøvelsen Digital Superkarma. Her skal I øve jer på at bruge det etiske kodeks og jeres nye online trivselsregler. I øvelsen bliver I præsenteret for en række konkrete situationer på de sociale medier. Jeres opgave er at vurdere hver enkelt situation ved at besvare otte spørgsmål om, hvorvidt situationen er problematisk moralsk, hvad konsekvensen kan være osv."
  - 2) Del eleverne op i grupper á 4-6 personer. Udstyr hver gruppe med et eksemplar af gruppeøvelsen. Vær opmærksom på, at grupperne får lidt forskellige situationskort.
  - 3) Saml klassen i plenum. Nu skiftes grupperne til at læse et af situationskortene op og præsentere gruppens besvarelser.
- NB! Vær opmærksom på, om elevernes besvarelse af spørgsmålene tager udgangspunkt i det etiske kodeks og deres nye trivselsregler – for at forhindre, at noget stikker af på moralske afveje.

DIN ROLLE SOM LÆRER

De unge er eksperterne, når det kommer til funktionaliteterne på sociale medier. Men de har brug for voksne til at guide dem i forhold til etik og moral. Og alt er ikke til diskussion. Nogle gange er noget rigtigt, og noget er forkert. Brug det etiske kodeks og trød ind i rollen som den, der guider.

■ **Vigtigt med et lærerstyret forløb**

Tag udgangspunkt i det etiske kodeks og insister på at være den moralske guide – og på at ikke alt er til diskussion. Hvis eleverne selv får lov at sætte rammerne, risikerer du nemlig, at det stikker af på moralske afveje, hvor dem, der har mest indflydelse i klassen, får lov at sætte dagsordenen. Der er altid magt på spil.

■ **Vis interesse for de unges liv på sociale medier**

Spørg ind til elevernes liv på de sociale medier. Det er ikke at blande sig, men at vise omsorg. Flere undersøgelser viser faktisk, at børn og unge savner, at de voksne interesserer sig for deres online liv.

■ **Forstå betydningen af likes og anerkendelse**

Det er måske svært som voksen at forstå, hvorfor det betyder så meget for unge at få mange likes. Men på de sociale medier måles ens popularitet i høj grad i likes. Og alle andre kan se, hvor mange likes man har. For unge er det alvor, og hvis du ikke anerkender det, kan du ikke forvente, at de vil indgå i en åben dialog med dig.

■ **Udtryk dine positive forventninger til eleverne**

Fordi vi som mennesker navigerer meget efter, hvad vi tror, andre forventer, er det effektivt at arbejde med positive forventninger til eleverne. Giv f.eks. udtryk for, at du selvfølgelig regner med, at de passer på hinanden, gerne vil hjælpe hinanden osv.

■ **Udryd flertalsmisforståelser**

Som mennesker er vi tilbøjelige til at navigere efter, hvad vi tror er normalt, og hvad vi tror, andre forventer – simpelthen fordi vi har behov for at passe ind i fællesskabet. Men ofte hænger vores forestillinger om, hvad der er normalt at gøre, ikke sammen med virkeligheden. Hvis unge f.eks. tror, at det er normalt at sende private billeder af sig selv til andre, kan det få dem til at efterligne en adfærd, der ikke har hold i virkeligheden. Derfor er det effektivt at arbejde med at udrydde flertalsmisforståelser. Spørg fx: "Er det nu også normalt?"

■ **Formidl konsekvenserne af de unges handlinger**

Tal med eleverne om konsekvenserne ved f.eks. aldrig at kunne slette det, de har lagt på nettet. De fleste unge ved f.eks. ikke, at Instagram har ret til at bruge alle de billeder, de uploader – og konsekvenserne kan være svære at begribe.

■ **Vær den moralske guide**

De unge ved måske mest om de sociale medier. Men de har brug for voksne, der guider dem i forhold til, hvordan de skal begå sig på de sociale medier – ligesom vi voksne guider dem i alle mulige andre sammenhænge.

Om digital- superkarma.dk

Materialets målgruppe: Udskolingen

Obligatoriske emneområder: Sundheds- og Seksualundervisning og Familiekundskab,

Understøttende Undervisning (UUV)

Fag: Dansk og samfundsfag

Tidsforbrug: 8-9 lektioner til hele forløbet (man kan dog nøjes med at bruge enkelte dele af forløbet).

Læringsmål

Eleverne:

- Får viden om, hvordan det står til med online trivsel i deres klasse (via en anonym trivselsmåling).
- Opnår viden om etik og lovgivning, hvad angår sociale medier.
- Lærer hvordan de selv kan bidrage til en positiv online kultur i klassen.
- Udvikler deres handlekompetence, når egne eller andres grænser bliver overskredet i online-verdenen.
- Får viden om stress, identitet og selvfremsstilling i relation til sociale medier og online-tilgængelighed.

Læs mere om tegn på læring og relevans for fag og emneområder på digitalsuperkarma.dk/laeringsmaal